

Wandelroute

Waterwandeling Ruinerwold

Wandeling van ongeveer 2 uur en 15 minuten. Circa 8 km.

Afwisselende wandeling langs het zichtbare
en het onzichtbare water

Drenthe

Het zichtbare en het onzichtbare water

Deze wandeling voert je langs de waterwinning, over waterbronnen, langs de oevers van het Sultansmeer en de Wold Aa.

>> De wandeling start op het parkeerterrein in Oosteinde, naast Wolddijk 74, om de hoek bij café Oosteinde. Bij regenachtig weer is het aan te raden laarzen te dragen. Vanaf het parkeerterrein loop je richting Koekange, over de Koekangerweg.

In het huis op nummer 1 was vroeger een particuliere melkontvangst gevestigd.

>> Je loopt door de berm. Soms vlak langs de sloot, soms wat dichterbij aan de weg.

Pas op voor het verkeer!

*Je passeert de gaswinning. **A***

>> Je vervolgt de weg tot het bordje 'Waterwingebied' (dus niet het bordje 'Grondwaterbeschermingsgebied').

Hier sla je af naar links en steek je de weg over. Vanaf hier volg je route A, welke aangegeven is met blauwe bordjes.

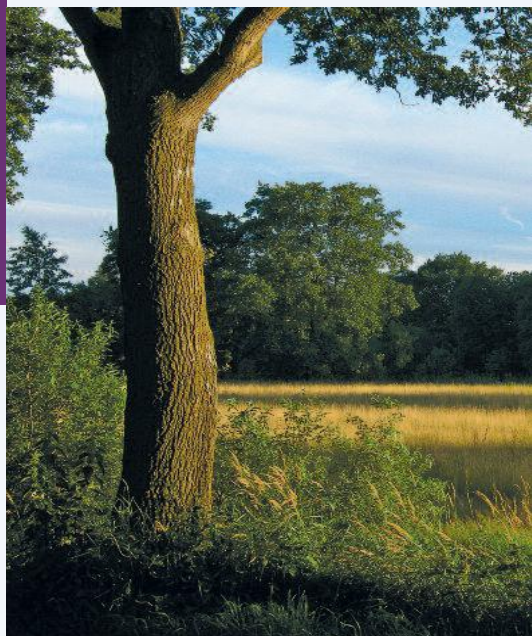
Na 50 meter loop je rechtsaf, bij een afsluitboom, het weiland in. Hier ga je vrijwel meteen naar links en voorbij de sloot steek je het weiland schuin naar rechts over.

Je loopt verder rechtdoor langs de sloot met bosschages. Je volgt deze sloot tot het einde van het weiland.

*Als je een uitstapje naar links doet, kun je een poel zien, als de begroeiing niet te dik is tenminste. **B***

>> Daarna vervolg je het paadje naar rechts, een klein eindje verder weer rechts en bij de doorgang linksaf. Volg hier verder route A linksaf. Op een gegeven moment ga je linksaf het bos in.

Dit is een waterwingebied waar Waterleidingmaatschappij Drenthe door middel van pompputten en waarnemingsputten het

grondwater oppompt en naar het pompstation transporteert waar het wordt bewerkt tot drinkwater. Voor de bewerking wordt gebruik gemaakt van zandfilters. In het waterwingebied gelden strenge gebruikseisen om de kwaliteit van het grondwater te bewaken. Zo is bemesting door vee uitgesloten omdat dit kan leiden bacteriologische besmetting van het water. Het gezuiverde water wordt opgeslagen in een reinwaterkelder, een voorraadbuffer om pieken in de watervraag op te vangen. Ze zijn in de waterwingebieden meestal (half) onder de grond gebouwd en zichtbaar als kleine heuvels. Vanuit de kelder gaat water het leidingnet in.

Op een gegeven moment zie je een modern

een veenbodemiaag uit die pingo's. Veen steken was honderden jaren een lucratieve bezigheid omdat het in de vorm van turf de belangrijkste brandstof was. Na het afgraven van het veen werd de grond geschikt gemaakt voor landbouw, maar in laag gelegen gebieden bleven er vaak grote veenplassen of trekaten over. Zo ook het Sultansmeer. **D** Deze veenplas dankt zijn naam uit de tijd van de kruistochten. Rond het jaar 1100, trokken twee mannen uit Buddinge met de kruisvaarders mee. Op één van de strooptochten plunderden ze het paleis van een sultan. Ze namen een amulet en goud mee. Na jaren van omzwervingen kwamen ze thuis en lieten een stenen huis bouwen bij het meer.

gebouw. Dit is het pompstation van de Waterleidingmaatschappij. **C**

>> Bij de afsluitboom, waar route A begon, loop je linksaf richting de asfaltweg, steek je de weg over en vervolg je route A linksaf, richting het water.

Onderkomen voor ijsvogels

Landschapsbeheer Drenthe heeft, in samenwerking met vrijwilligers en Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD), begin april 2015 een ijsvogelwand aangelegd bij het Sultansmeer. Met vereende krachten werd de broedwand gerealiseerd. Er is aan de oever een boom omgetrokken. De stam ligt op het land en de wortelkluut aan de waterkant in verticale stand. De kluut is dikker gemaakt door lemig zand aan te brengen aan de landzijde van de kluut. Omdat er water voor de kluut staat is de nestwand minder bereikbaar voor roofdieren (en mensen). Enkele dikke wortels hangen over het water. Ijsvogels maken hier gebruik van als rustplek, uitkijkpost en plaats om gevangen visjes op dood te slaan. **E**

Dit water is het Sultansmeer. Dit meertje is, evenals de andere trekaten in de omgeving van Ruinerwold, ontstaan in de laatste IJstijd. Bij alle meren is aan de zuidoostkant een berg zand met een groeiende ijslaag opgeworpen (pingo) die ontstond door heftige stuwings tijdens de laatste IJstijd (10.000 jaar geleden). Na het ontdooien bleef er een meer over, omgeven door een ringwal. In de eeuwen daarna vond er veenvorming plaats. En weer veel later kwamen onze voorouders hier en trokken

Het meer kreeg de naam Sultansmeer.

>> Je passeert het informatiebord op het parkeerterrein en loopt langs het houten hek waar je bij de doorgang rechtsaf slaat. De grote monumentale eik, bij de doorgang, stamt uit 1880.

>> Vanaf hier volg je route B (groene bordjes). De route gaat linksom rond het meer. De open plek met vrij uitzicht over het meer is één van de favoriete visstekjes van de Meppeler visclub. Maar er zijn meer (vis)kapers op de kust, zoals de ijsvogel.

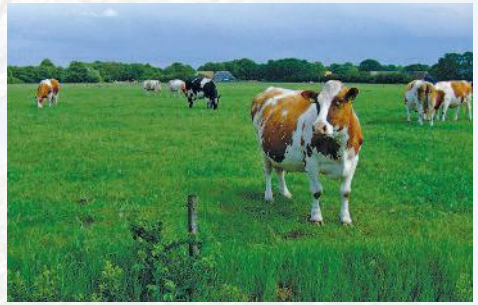
>> Als je de route vervolgt langs de oever van het meer, kom je op een gegeven moment over een houten bruggetje.

Iets na het bruggetje ga je rechts op een smal recht paadje de heuvel op. Aan de andere kant van de heuvel zie je een grote kuil. Op deze plek was ooit een ijskelder, een hut onder het zand, waar blokken ijs werden bewaard voor de koeling bij het maken van boter. **F**

>> Je loopt verder over het pad langs het meer en passeert aan je linkerhand een vlonder. Je gaat iets naar links en vervolgt de route. Hier kom je bij het laatste bordje van route B. Vanaf het parkeerterrein loop je rechtsaf de Koekangerweg op. Voor de brug ga je rechtsaf de Buitenhuizerweg op.

Hier loop je langs de Wold Aa. Aan de overkant is een mogelijkheid om bij de forellenvijvers De Woldstek iets te eten of te drinken. Aan de rechterkant zie je een mooi voorbeeld van een 'slagenlandschap'. In Ruinerwold en Koekange vind je het authentieke slagenlandschap. Dit gebied bestond in de Middeleeuwen nog uit veen; het was onbewoonbaar.

Monniken uit het klooster in Ruinen hebben Ruinerwold vanaf midden 12e eeuw ontgonnen. Door de ontginning ontstonden zeer lange, smalle kavels naast elkaar met steeds aan de kopse kant een boerderij: zo ontstond het slagenlandschap. In Ruinerwold is dit slagenlandschap onder meer vanaf de Dokter Larijweg nog goed te zien. **G**

Verderop zie je de achterzijde van kruidenkwekerijen -handel 'Het Blauwe Huis', welke zich als doel stelt de biologisch-dynamische kruidenteelt te bevorderen.

Verderop zie je aan je linkerhand het gemaal en vistrap genaamd 'sultansmeer'.

>> Bij fietsknooppunt 83 sla je rechtsaf en loop je de Dijkmansweg op.

Aan het eind van het Dijkmansweg zie je in het verlengde de hoge pijp van de grasdrogerij. Hier wordt gras van boeren uit de directe en verre omgeving gedroogd tot krachtvoer voor vee. **H**

>> Aan het eind sla je rechtsaf de Wolddijk op. Hier kom je in het oude gedeelte van het dorp Oosteinde. Dit is een hechte gemeenschap.

Aan je linkerhand zie je Speel- en Ijsboerderij De Drentse Koe waar je o.a. een zelfgemaakte ijsje kunt kopen. **I**

In Oosteinde ligt het snijpunt van Nederland. Dit snijpunt vormt het middelpunt van Nederland, verkregen door het verbinden van de vier extreme punten: het oostelijkste, westelijkste, en noordelijkste-zuidelijkste punt van het land.

>> Bij de rotonde ben je weer aangekomen bij de parkeerplaats waar je begonnen bent.

Buitendijk

Oosteinde

P

I

H

A

P

Sultansmeer

B

C

D

E

G

C

Dijkmanweg

Buitenhuizenweg

24972

F

Ervaar authentiek Drenthe aan de hand van de wandelroutes in Ruinerwold. Met de gratis app annodrenthe kun je verhalen over cultuur, geschiedenis en natuur op locatie in heel Drenthe beleven. Zoek een route bij jou in de buurt en kijk hoe een plek er vroeger uitzag. Je hebt de geschiedenis van Drenthe in je broekzak!

Deze gratis app geeft je een schat aan informatie over hotels, campings, restaurants, attracties, musea, hunebedden, wandelroutes en nog veel meer. Bezoek de complete uitagenda van Drenthe om te zien wat er in de buurt te doen is en vergeet niet de leuke acties in deze app te bekijken!

Uitgave: Tourist Info Ruinerwold
Fotografie: Ab Aberson, Bert Bal,
Stichting Historie Ruinerwold e.a.
Vormgeving: Studio WW15
Druk: Drukkerij van Dijk
Wijzigingen voorbehouden

Dentre

Wandelroute Ruinerwold De Karstenhoeve

Wandeling van ongeveer 3,5 uur. Circa 13 km.

Ontdek het authentieke Drenthe in Ruinerwold,
het dorp met meer dan duizend perenbomen

Drenthe

Ruinerwold, het dorp met meer dan 1000 perenbomen

De wandeling voert je door het dorp Ruinerwold en de landerijen in het buitengebied.

>> De wandeling start bij museumboerderij de Karstenhoeve/Tourist Info aan de Dokter Larijweg 21 in Ruinerwold.

De landerijen rond het Drentse dorpje Ruinerwold werden vroeger gebruikt door verschillende boerenbedrijven. Er waren grote verschillen tussen de keuterboertjes en de herenboeren. De huidige Karstenhoeve is een Saksische boerderij, welke aan het eind van de 17e eeuw tot 1841 bewoond werd door het vermogende boerengeslacht Karsten. **A**

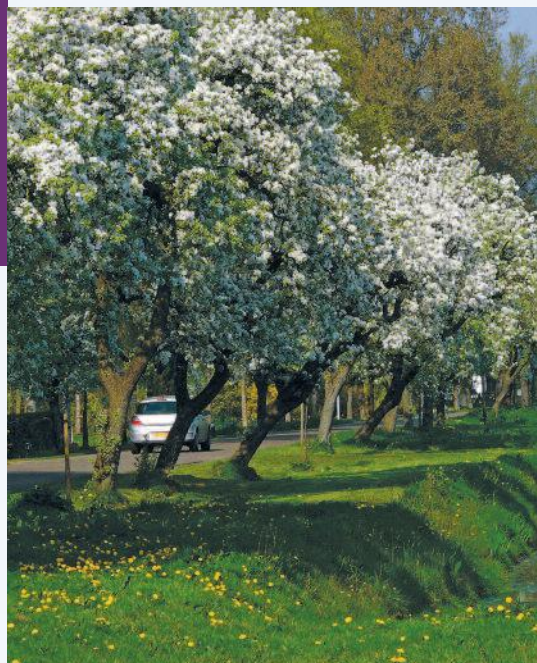

>> Vanaf de Karstenhoeve steek je de Dokter Larijweg over en loop je de Buddingestraat in.

Vroeger was Buddinge de naam van de streek die aan zuidkant van Dijkhuizen lag. Waarschijnlijk is de naam veranderd omdat er huizen aan de dijk werden gebouwd.

>> Aan het eind van de straat ga je rechtsaf. Dit is Dijkhuizen. Je blijft deze straat volgen tot de rotonde.

Aan Dijkhuizen 49 vind je het historische kruidenierswinkeltje Opoe's erfenis. Hier kun je brood, snoep en andere kruidenierswaren kopen terwijl je je in grootmoeders tijd waant. **B**

Het pand met huisnummer 7, met de klok op de gevel, is het voormalige gemeentehuis.

>> Op de rotonde ga je rechtsaf, De Arke op. Na de bocht gaat De Arke over in Boerpad. Je volgt deze weg tot na de witte boerderij op nummer 7. Na deze boerderij ga je rechtsaf het wandelpad op (op het bord van de gemeente de Wolden staat vermeld dat deze is opengesteld voor het publiek).

Dit pad is in het kader van de ruilverkaveling aangelegd. Wanneer je dit pad volgt loop je langs de lange slagen van het Ruinerwoldse landschap. Slagen van soms ruim 5 km lang die zich naar het noorden en het zuiden uitstrekken. Vanaf dit wandelpad zijn de slagen

naar het noorden toe ca. 2 km lang. De sloten die voor afwatering zorgen en/of als perceelsgrens dienen zijn ooit met de hand gegraven. Langs alle percelen waren vroeger houtwallen te vinden. Doordat de percelen groter zijn geworden zijn deze in de loop van de tijd deels verdwenen. Tegenwoordig hebben boeren de grond liever praktisch dicht bij huis. Tijdens het ruilverkavelingsproces is er een aantal nieuwe houtwallen geplant. Staatsbosbeheer heeft deze nu in beheer. **C**

>> Als je de eerste sloot oversteekt, loop je een paar meter naar rechts en direct weer naar links, waar je het pad vervolgt. Aan het eind van het onverharde pad, ga je rechtsaf het fietspad op, tot je weer bij het punt komt waar de Arke overgaat in het Boerpad. Hier sla je linksaf, richting de rotonde. Bij de rotonde ga je rechtdoor, de Kerkweg op. De Kerkweg heette vroeger de Boersteeg, maar heeft een functionele naamsverandering ondergaan. Het is immers de weg naar de kerk.

>> Aan het eind van bebouwing, bij het grote grijze gebouw rechts, loop je verder

aan de linker kant van de straat over het wandelpad, richting de kerk. Ruinerwold is na de 9e eeuw ontstaan. Eerst vestigden zich wat boeren op hoger gelegen zandkoppen. Toen kwam de heer Otto van Ruinen in opdracht van de bisschop van Utrecht naar het gebied om de ontginning van het moerasgebied van Zuidwest Drenthe te organiseren. De aanlegplaats werd een zandopduiking bij de Wold Aa. Deze plek werd Bly Sté genoemd, wat 'goede plek' betekent. Blijdenstein, zoals het nu heet, was de eerste plek waar gebouwd werd: namelijk het kerkje Blijdenstein in 1152. **D**

Vroeger plantte men soms twaalf jonge beuken in één plantgat. Twaalf beuken stonden symbool voor de twaalf apostelen. De boompjes werden stevig aan elkaar vastgebonden en zo groeide er dan één grote boom uit. De grote rode beuk in de pastorietuin is ook zo'n apostelboom. Je kunt een uitstapje maken om deze boom te bekijken en daarna loop je terug naar het pad. **E**

>> Je vervolgt de route over het wandelpad achter het terrein van de kerk en de pastorie langs. Het wandelpad maakt een haakse bocht naar rechts.

Ongeveer halverwege dit pad is aan de rechterkant de oude loop van de Wold Aa te zien. Hier was vroeger ook een haventje. Op de achtergrond zie je de pastorietuin en de pastorie. Er wordt gezegd dat de kloostermoppen uit Friesland voor de bouw van de kerk werden aangevoerd via deze haven. **F**

>> Je volgt het pad.

Aan het einde van het pad is aan de linker-

kant een oude meandering van de Wold Aa te zien.

>> Bij fietsknooppunt 03 ga je linksaf en volg je het pad langs de oude meander.

Je neemt de eerste straat links (de Buitenhuizerweg). In de eerste bocht ga je rechtsaf en direct linksaf, het onverharde pad op. Je komt uiteindelijk uit bij de sportvelden. Je loopt daar links omheen en vervolgens volg je het Buddingepad. Aan het eind van dit pad ga je linksaf. Aan het eind van de weg ga je rechtsaf. Je loopt dan

weer op Dijkhuizen. Je loopt het dorp uit, voorbij de Keuterhoekweg, tot je bij een gebouw komt met een hele hoge pijp. Dit is de grasdrogerij. Je neemt het pad links langs de grasdrogerij. Aan het einde van dit pad kom je op de Dokter Larijweg. Hier ga je linksaf, richting het dorp.

Dokter Larijweg nummer 78 was vroeger de woning van de Schulte, of wel de burge-meester. Dokter Larijweg 60 is een rijksmonument. Het is een hallenhuishoerderij uit de late 18e eeuw. Zo'n boerderij is een langgerekt gebouw met de deel in het midden en de stallen aan de weerszijden.

Nu er steeds minder boerderijen als boerenbedrijf gebruikt worden hanteren veel gemeenten het beleid dat de voormalige boerderijen voor andere bedrijvigheid gebruikt kunnen worden.

Samen met Landschapsbeheer Drenthe zijn veel erven weer zoveel mogelijk in de oude Drentse stijl hersteld.

>> Je vervolgt de Dokter Larijweg tot je bij het beginpunt, de Karstenhoeve, aankomt.

1000 perenbomen

In 1925 werd de Dokter Larijweg aangelegd, als vervanging van de smalle 'vonders' waarmee de boerderijen met elkaar verbonden waren. De plaatselijke huisarts dokter Larij heeft hiertoe het initiatief genomen.

De mensen waren slecht bereikbaar, de grond was drassig. Om de grond wat droog en stevig te houden naast de weg moesten er bomen geplant worden. Men heeft niet gekozen voor de traditionele Drentse eiken langs de weg. Deze werden te groot en zouden daardoor teveel schade op het land geven en de mensen waren al 12 meter grond kwijt door de aanleg van de weg. Daarom is gekozen voor fruitbomen. Deze zijn niet al te groot en ze leveren ook nog eens wat op. Duizend hoogstam perenbomen werden langs de weg geplant. Op de eerste zaterdag in oktober wordt de rijpe oogst bij opbod verkocht.

Tegenwoordig gaat de opbrengst van de peren naar museumboerderij de Karstenhoeve. De regel geldt nog steeds dat niemand van de boom plukt. Wat er afvalt mag iedereen wel oprapen.

Anno Drenthe app

Ervaar authentiek Drenthe aan de hand van de wandelroutes in Ruinerwold. Met de gratis app annodrenthe kun je verhalen over cultuur, geschiedenis en natuur op locatie in heel Drenthe beleven. Zoek een route bij jou in de buurt en kijk hoe een plek er vroeger uitzag. Je hebt de geschiedenis van Drenthe in je broekzak!

Drenthe app

Deze gratis app geeft je een schat aan informatie over hotels, campings, restaurants, attracties, musea, hunebedden, wandelroutes en nog veel meer. Bezoek de complete uitagenda van Drenthe om te zien wat er in de buurt te doen is en vergeet niet de leuke acties in deze app te bekijken!

Ruinerwold

info@touristinfo.ruinerwold.nl
touristinfo.ruinerwold.nl

Uitgave: Tourist Info Ruinerwold
Fotografie: Ab Aberson, Bert Bal,
Stichting Historie Ruinerwold e.a.
Vormgeving: Studio WW15
Druk: Drukkerij van Dijk
Wijzigingen voorbehouden

Drenthe

Wandelroute

Rondje Ruinerwold

Wandeling van ongeveer 1,5 uur. Circa 6 km.

Ontdek het authentieke Drenthe in Ruinerwold,
een dubbellint-dorp ingebed in een agrarische omgeving

Drenthe

Ruinerwold, het perendorp van Nederland

De wandeling voert je door het dorp Ruinerwold en het buitengebied. Langs landerijen en de oevers van de Wold Aa.

>> De wandeling start bij museumboerderij de Karstenhoeve/Tourist Info aan de Dokter Larijweg 21 in Ruinerwold. **A** Je loopt de straat tegenover de Karstenhoeve in. Dit is de Buddingestraat. Deze loop je helemaal uit. Vroeger heette deze straat de 'Nije Steeg'. Het huis op nummer 7 draagt deze naam nog om ons te herinneren aan vroeger tijden.

>> Aan het eind van de straat zie je aan de overkant het dorpshuis Buddingehof. Je loopt links van de Buddingehof, de Buddingeborgh op. Aan het eind van deze straat ga je rechtsaf het voetpad op, het Buddingepad. Je passeert hier diverse sportvelden. Het land achter de Buddingehof heette vroeger Buddingen.

>> Aan het eind van het Buddingepad houdt je links aan en loop je over een slingerend pad tot je bij een verharde weg komt. Hier houdt je links aan en loop je door tot aan het water, dit is de Wold Aa.

Het pad waar je nu loopt is speciaal aangelegd om het dorp te ontsluiten naar het buitengebied, zodat je heerlijk langs de landerijen kunt wandelen.

De Wold Aa is een rivier die loopt van Wijster

naar Meppel en is in 1948 gekanaliseerd.

>> Bij de Wold Aa aangekomen ga je rechtsaf en loop je langs de rivier tot aan de kerk. Dit is ook een stukje van de fietsroute 'Heerlijkheid Ruinen'.

Halverwege zie je links een open plek met een bankje gericht op de Wold Aa. Dit stuk land was te nat voor landbouw. Het is wel een super plekje om even te genieten van een stukje ongecultiveerde natuur. **B**

>> Je vervolgt het kronkelende pad richting de kerk. Je houdt rechts aan en loopt om de kerk heen.

Op een gegeven moment zie je aan je linkerkant een soort inham in het water. Dit was vroeger een haven. Hier werden o.a. de kloostermoppen uit Friesland voor de bouw van de kerk aangevoerd. Je hebt er een mooi

zicht op de pastorie en de pastorietain. Al in 1152 was er sprake van een kerk op deze plaats. Die kerk was gewijd aan de heilige Maria Magdalena. Er zat ook een klooster van monniken der Benedictijner-orde aan vast. Deze was echter van geringe omvang en behoorde bij het klooster te Ruinen. In de eerste jaren van de 14e eeuw is dat klooster opgeheven en zijn de kloosterlingen vertrokken naar

*het klooster Dickninge in het plaatsje De Wijk. Aan het eind van de 15e eeuw is de Maria Magdalenakerk door brand verwoest. Hierna werd een nieuwe kerk gebouwd, de Sint Barteldskerk. De kerk waar je zicht op hebt heet de Bartholomeuskerk van Blijdenstein. Na de reformatie is dit een Hervormde kerk geworden. **C***

Vroeger plantte men soms twaalf jonge beuken in één plantgat. De twaalf beuken stonden symbool voor de twaalf apostelen. De boompjes werden stevig aan elkaar vastgebonden en zo groeide er dan één grote boom uit. De grote rode beuk in de pastorietain is ook zo'n apostelboom. Je kunt een uitstapje maken om deze boom te bekijken en daarna loop je terug naar het pad.

>> Je passeert eerst een wit gebouw en daarna een rood stenen gebouw. Aan je linkerhand zie je de kerk.

Het rode stenen gebouw heeft de naam Munnikenweer. Deze naam refereert nog aan de monniken die de kerk stichtten. Tegenwoordig wordt hier catechisatie gegeven en worden er bijeenkomsten gehouden.

Achter de kerk lag vroeger het kerkhof. Nu is er nog slechts één graf (van predikant Alberti met zijn vrouw en kinderen).

Leprozenraampje

Als je van een afstand naar de kerk kijkt, zie je ongeveer in het midden onderaan een nisje. Daar zat ooit een leprozenraampje, ook wel hagio-scoop genoemd. Leprozen mochten, in verband met besmettingsgevaar, de kerk niet betreden. Via dit raampje konden ze toch de dienst bijwonen.

Tegenover de kerk, aan de andere kant van de straat, staat nu een boerderij. Vroeger was hier een café met volledige vergunning. Daar was het elke zondag na de dienst een drukte van belang.

In het bijgebouwtje met de hoge schoorsteen was vroeger een plek waar vermogende inwoners een koperen stoof konden huren. Op deze manier waren ze verzekerd van warme voeten in de onverwarmde kerk. De stoven werden verwarmd door de eigenaar van het café. Naast dit gebouw bevond zich een paardenstalling, voor kerkgangers die met de koets ter kerke gingen. **D**

>> Vanaf de kerk loop je parallel aan de oprijlaan, met eeuwenoude beuken, via een wandelpad richting de asfaltweg. Hier ga je rechtsaf, richting het dorp.

Aan het eind van de oprijlaan, aan de overkant van de straat, zie je een hek dat toegang geeft tot de begraafplaats. Hier bevinden zich ook een aantal graven van Britse militairen die gesneuveld zijn in de Tweede Wereldoorlog. Op 4 mei vindt hier de Dodenherdenking plaats.

Richting het dorp zie je aan je linker zijde een groot grijs gebouw. Vroeger was dit een motorenfabriek Derks en Custers. **E**

>> Aan het eind van de straat, bij de rotonde, ga je rechtsaf.

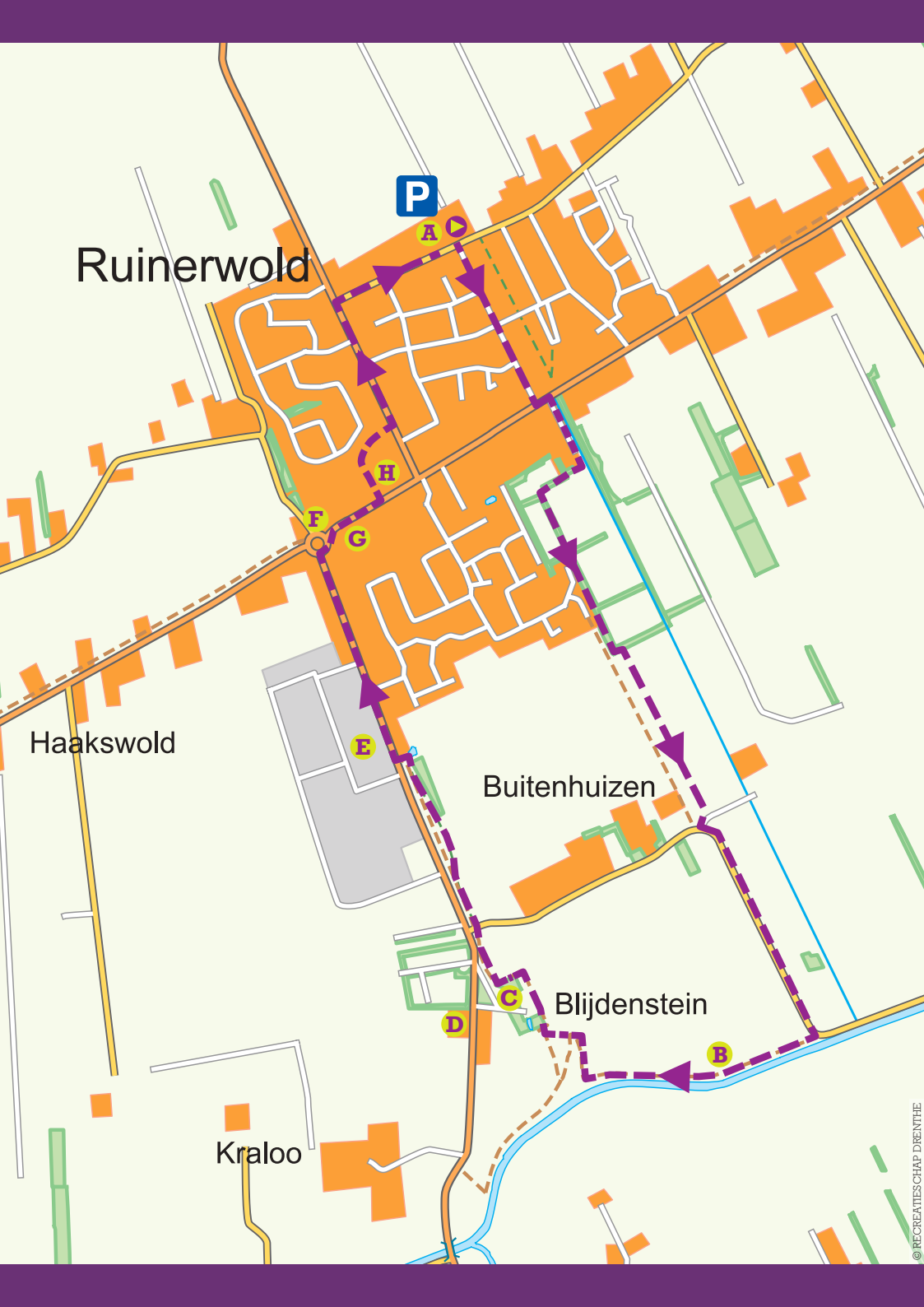
Op nummer 7, aan de overkant van de rotonde, zat het voormalige stadhuis van Ruinerwold. **F** Iets verderop zit eetcafé De Kastelein in een voormalig postkantoor. **G**

>> Tegenover kapsalon Van den Berg steek je de weg over en ga je over een pleintje rechtdoor, richting de COOP.

Op het pleintje staat een beetje verstopt het beeldje van de 'boenende boerin'. **H**

>> Voorbij het parkeerterrein van de COOP loop je rechtsaf. Aan het eind van de weg kom je op de Dokter Larijweg waar je linksaf slaat, richting de Karstenhoeve waar je de wandeling begonnen bent.

Ruinerwold

Haakswold

Buitenhuizen

Blijdenstein

Kraloo

A

F

G

E

D

C

B

H

Anno Drenthe app

Ervaar authentiek Drenthe aan de hand van de wandelroutes in Ruinerwold. Met de gratis app annodrenthe kun je verhalen over cultuur, geschiedenis en natuur op locatie in heel Drenthe beleven. Zoek een route bij jou in de buurt en kijk hoe een plek er vroeger uitzag. Je hebt de geschiedenis van Drenthe in je broekzak!

Drenthe app

Deze gratis app geeft je een schat aan informatie over hotels, campings, restaurants, attracties, musea, hunebedden, wandelroutes en nog veel meer. Bezoek de complete uitagenda van Drenthe om te zien wat er in de buurt te doen is en vergeet niet de leuke acties in deze app te bekijken!

Ruinerwold

info@touristinfoRuinerwold.nl
touristinfoRuinerwold.nl

Uitgave: Tourist Info Ruinerwold
Fotografie: Ab Aberson, Bert Bal,
Stichting Historie Ruinerwold e.a.
Vormgeving: Studio WW15
Druk: Drukkerij van Dijk
Wijzigingen voorbehouden

Drenthe

Wandelroute

Ruinerwold van kerk tot kerk

Wandeling van ongeveer 1 uur en 45 minuten. Circa 8 km.

Ontdek het authentieke Drenthe in Ruinerwold,
met het hoeven- en slagenlandschap

Drenthe

Ruinerwold van kerk tot kerk

Een route over landwegen en kerkpaden door het fascinerende hoeven- en slagenlandschap in Ruinerwold.

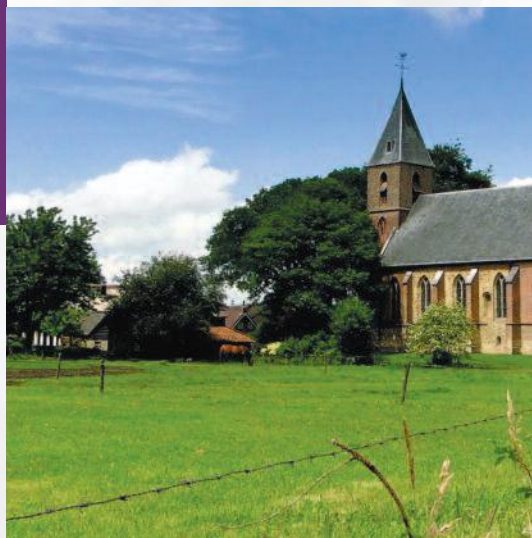
>> De wandeling start bij Blijdenstein, het kerkje aan Blijdenstein 3 in Ruinerwold. **A** *Ruinerwold is na de 9e eeuw ontstaan. Eerst vestigden zich wat boeren op hoger gelegen zandkoppen. Toen kwam de heer Otto van Ruinen in opdracht van de bisschop van Utrecht naar het gebied om de ontginning van het moerasgebied van Zuidwest Drenthe te organiseren. De aanlegplaats werd een zandopduiking bij de Wold Aa. Deze plek werd Bly Sté genoemd, wat 'goede plek' betekent. Blijdenstein, zoals het nu heet, was de eerste plek waar gebouwd werd: namelijk het kerkje Blijdenstein in 1152.*

Als je van een afstand naar de kerk kijkt, zie je aan de achterkant ongeveer in het midden onderaan een nisje. Daar zat ooit een lepro-

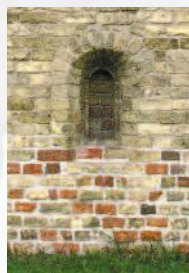

Twaalf beuken in één boom

Vroeger plantte men soms twaalf jonge beuken in één plantgat. De twaalf beuken stonden symbool voor de twaalf apostelen. De boompjes werden stevig aan elkaar vastgebonden en zo groeide er dan één grote boom uit. De grote rode beuk in de pastorietaan bij het kerkje Blijdenstein is ook zo'n apostelboom.

zenraampje, ook wel hagoscoop genoemd. Leprozen mochten, in verband met besmettingsgevaar, de kerk niet betreden. Via dit raampje konden ze toch de dienst bijwonen. Je kunt een uitstapje maken om de apostelboom (zie kader) te bekijken en daarna loop je terug naar het pad.

>> Je loopt het wandelpad op links van de kerk. Je passeert eerst een rood stenen gebouw en daarna een wit gebouw. Het wandelpad maakt een haakse bocht naar rechts. Ongeveer halverwege dit pad is aan de rechterkant de oude loop van de Wold Aa te zien. Hier was vroeger ook een haventje. Op de achtergrond zie je de pastorietaan en de pastorie. Er wordt gezegd dat de kloostermoppen uit Friesland voor de bouw van de kerk werden aangevoerd via deze haven. **B**

>> Aan het einde van het pad kom je bij fietsknooppunt 03.

Hier zie je aan de linkerkant een oude meandering van de Wold Aa.

>> Bij fietsknooppunt 03 sla je rechtsaf. Onderweg passeer je het kunstwerk De Ontmoeting. Het is gemaakt ter herinnering

aan het grootschalige ruilverkavelingstraject welke in Ruinerwold en omgeving heeft plaatsgevonden tussen 1990 en 2010. Het beeld symboliseert de ontmoeting tussen mensen die het ruilverkavelingstraject samen tot een succes hebben gemaakt. **C**

>> Aan het einde van het pad loop je linksaf over de asfaltweg (let op: drukke weg!), over de brug, tot vlak voor de rotonde. Bij de brug komen twee waterlopen bij elkaar. Op de brug zie je beide waters samenvoegen; rechts de Koekanger Aa en links de Wold Aa. **D**

>> Vlak voor de rotonde sla je linksaf, de Weidenweg op.

De boerderij aan de linkerkant bij de brug is van oorsprong van de familie Weide. Deze familie was vroeger grootgrondbezitter in Ruinerwold. Het landbouwgebied waar je langs gaat heet ook 'De Weide'. Even voorbij de boerderij zie je een hek met het familie-wapen van de familie Weide. **E**

>> Tegenover het pluimveebedrijf op nummer 7A sla je rechtsaf.

Dit is de Dooddijk. Met liep vroeger over de Dooddijk naar de kerk en ook naar het kerkhof, vandaar deze naam.

In het bosje in de bocht, na het slootje, stond vroeger een galg. Het was een galgenakker.

In Drenthe was er tussen 1650 en 1795 een galg in Assen, in de 'Heerlijkheden' Hoogersmilde en Ruinen en in de vesting Coevorden. De 'Heerlijkheden' Ruinen omvatte het gebied van Ruinerwold overeenkomend met de oorspronkelijke parochie Blijdenstein zonder Koekange. Ruinerwold (ook wel Buddingewold en Haakswold genoemd) had een eigen, in 1428 vastgesteld, landrecht. Volgens dit landrecht kende men slechts één lijfstraf, namelijk de doodstraf. Vanuit overlevering is bekend dat er in Ruinerwold een galg heeft gestaan op het 'Galgenskaampje', gelegen aan de Dooddijk. **F**

Ongeveer halverwege de Dooddijk staat nog een oude Drentse keuterij (nummer 10).

Keuterijen waren vroeger hele kleine boerderijtjes. Thuis zorgde de vrouw voor het vaak grote gezin, de twee koeien en de geit.

De man werkte bij een andere boer of bij voorbeeld bij het waterschap. Meestal was het armoe troef. Het gezin woonde vaak met het vee onder één dak.

De weg is als het ware een scheiding van twee landschapstypen. Aan de rechterkant is het hoevenlandschap waar de boerderijen verspreid in het gebied staan en waarbij het land om de boerderij heen lag. Hier zijn geen lange rechte sloten te vinden. Aan de linkerkant het strakke slagenlandschap met zijn rechte lijnen. De slagen zijn ontstaan vanaf de boerderijen aan de Dokter Larijweg in Ruinerwold. De boeren hadden smalle percelen en ontgonnen landbouwgrond voor en achter de boerderij. Er werden slootjes gegraven als perceelscheiding en voor de

afwatering. Zo ontstonden er kilometers lange slagen. De boerderijen staan in het sla-genlandschap allemaal op een rij, of streek, zoals dat vroeger genoemd werd. De bodem van Ruinerwold en omgeving hoort tot de laagveengronden.

>> Je loopt de hele Dooddijk af. Bij de split-sing ga je rechtdoor (zand/graspad). Je gaat aan het einde van de weg rechtsaf en vóór de eerstvolgende boerderij linksaf.

Op het laatste perceel voor je rechtsaf gaat heeft de eerste Theologische Hogeschool van Nederland gestaan. De Theologische Hogeschool is gesticht door de heer Kok. Gereformeerden werden daarom ook wel Koksen genoemd. Het gebouw staat er al heel lang niet meer. **G**

>> Er volgt een lang zand/graspad tot aan de kerk van Berghuizen. Je passeert links een meertje.

Het bosje aan je rechterhand had vroeger wel honderd eigenaren. Voornamelijk emi-granten die het stukje grond van hun geboor-teland niet wilden verkopen. De natuur in het bos kon z'n gang gaan, omdat de eige-naren in het buitenland woonden. Het wordt nu als speelbos gebruikt door de kinderen in de buurt. **H**

>> Je loopt nu aan de rand van het dorp Berghuizen. In de volksmond wordt het dorpje De Barg'n (de Bergen) genoemd.

Sla vóór de kerk linksaf; volg het pad langs het meertje, achter de huizen langs. De kerk is de gereformeerde kerk van Berghuizen, gebouwd in 1875. **I**

Het meertje is een pingoruïne. Berghuizen

ontleent haar naam aan de vele heuveltjes die hier te vinden zijn. Je ziet ze in het bos en ook in de tuinen van de huizen langs het meertje. Deze heuveltjes zijn ontstaan in de IJstijd, als gevolg van het ontstaan van een pingoruïne. Het meer is dus niet zomaar een watertje, maar een restant uit de IJstijd.

>> Aan het einde van het pad ga je rechtsaf en de eerste weg linksaf bij het infobord. Daar ga je de Dijkmansweg op.

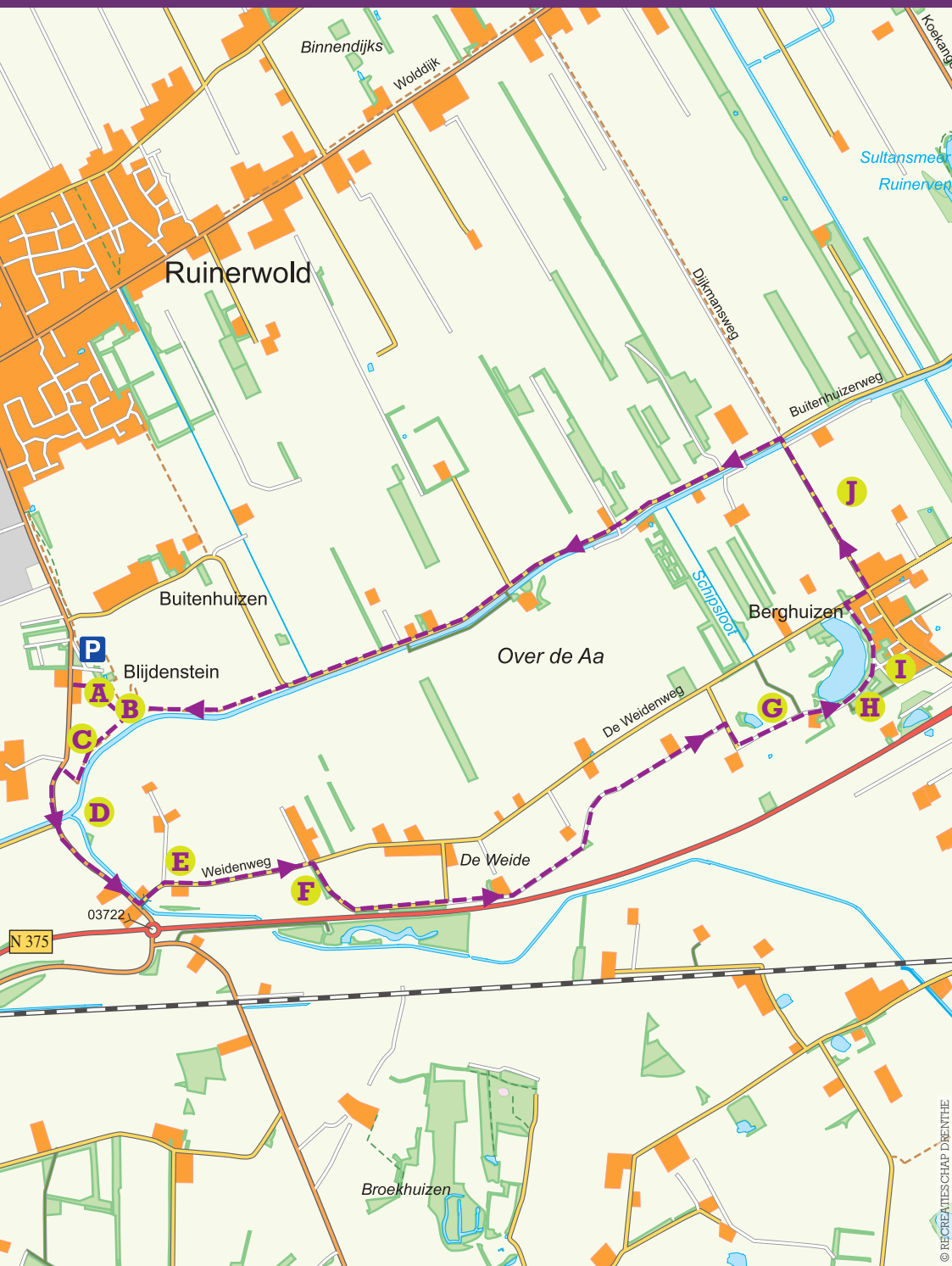
Aan de rechterkant zijn de lange smalle slagen goed te zien. Sommige slagen lopen bijna tot aan Havelte. **J**

>> Je volgt de weg naar de brug over de Wold Aa. Over de brug ga je linksaf, de Buitenhuizerweg op.

De Wold Aa is in 1988 zes meter breder gemaakt in verband met de aan- en afvoer van water.

>> Je volgt de Buitenhuizerweg totdat de weg een bocht naar rechts maakt. Daar ga je niet met de weg mee rechtsaf, maar rechtdoor het voet- en fietspad op langs de Wold Aa. Na de oude meander van de Wold Aa ga je rechtsaf en loop je terug naar het beginpunt, het kerkje Blijdenstein.

Anno Drenthe app

Ervaar authentiek Drenthe aan de hand van de wandelroutes in Ruinerwold. Met de gratis app annodrenthe kun je verhalen over cultuur, geschiedenis en natuur op locatie in heel Drenthe beleven. Zoek een route bij jou in de buurt en kijk hoe een plek er vroeger uitzag. Je hebt de geschiedenis van Drenthe in je broekzak!

Drenthe app

Deze gratis app geeft je een schat aan informatie over hotels, campings, restaurants, attracties, musea, hunebedden, wandelroutes en nog veel meer. Bezoek de complete uitagenda van Drenthe om te zien wat er in de buurt te doen is en vergeet niet de leuke acties in deze app te bekijken!

Ruinerwold

info@touristinfo.ruinerwold.nl
touristinfo.ruinerwold.nl

Uitgave: Tourist Info Ruinerwold
Fotografie: Ab Aberson, Bert Bal,
Stichting Historie Ruinerwold,
Fort Foto en Video Producties e.a.
Vormgeving: Studio WW15
Druk: Drukkerij van Dijk
Wijzigingen voorbehouden

Drenthe